

Halk Sağlığı ve Aile Hekimliği Uzmanlık Eğitimi Rotasyonları Hakkında Bir Öneri

A Suggestion on Public Health and Family Medicine Specialization Training Rotations

● Muammer Yılmaz¹ ● Ömer Faruk Tekin² ● Adem Durmaz³

¹⁾ Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı ABD, Uz. Dr., Kütahya / {ORCID:0000-0002-8728-7635}

²⁾ Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı ABD, Öğr. Üy. Dr., Kütahya / {ORCID:0000-0002-7150-5933}

³⁾ Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği ABD, Öğr. Üy. Dr., Kütahya / {ORCID:0000-0001-5890-3622}

Key words: family medicine specialist training, public health specialist training, rotation

Anahtar kelimeler: aile hekimliği uzmanlık eğitimi, halk sağlığı uzmanlık eğitimi, rotasyon

İletişim adresi:

Dr. Muammer Yılmaz

E-mail: zerkesa@gmail.com

Geliş tarihi: 21/10/2022

Kabul tarihi: 18/12/2022

Yayın tarihi: 29/03/2023

Alıntı Kodu: Yılmaz M. ve Ark. Halk Sağlığı ve Aile Hekimliği Uzmanlık Eğitimi Rotasyonları Hakkında Bir Öneri. Jour Turk Fam Phy 2023; 14 (1): 49-52. Doi: 10.15511/tjtfp.23.00149.

Sayın Editör,

Türkiye’de halk sağlığı uzmanlığı eğitimi 1958 yılında Sağlık Bakanlığı Hıfzıssıhha Okulu’nda başlamıştır. Halk sağlığı uzmanlık eğitiminin süresi, başlangıçta iki yıl iken, önce üç yıla, daha sonra dört yıla çıkartılmıştır. Günümüzde, halk sağlığı uzmanlığı eğitimi; kuramsal eğitim, klinik rotasyonlar, saha eğitimi, tez hazırlama aşamalarından oluşmaktadır.⁽¹⁾

Halk sağlığı araştırma görevlileri, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji, Göğüs Hastalıkları, İç Hastalıkları, Kadın Hastalıkları ve Doğum, Ruh sağlığı ve Hastalıkları klinik rotasyonlarının yanında, birinci basamak sağlık kurumları ile ilgili eğitimlerini desteklemek için Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğü, İlçe Sağlık Müdürlüğü ve Halk Sağlığı Laboratuvarı gibi birimlerinde saha eğitimi almaktadır.^(1,2)

Türkiye’de aile hekimliği uzmanlık eğitimi ise 1985 yılında başlamıştır ve üç yıl sürmektedir. İlk yıllarda, aile hekimliği uzmanlık eğitiminin tamamı rotasyonlardan oluşmaktayken 2010 yılından itibaren Tıpta Uzmanlık Kurulu’nun (TUK) kararı ile rotasyonların süresi kısaltılarak on sekiz aya indirilmiştir. Aile hekimliği rotasyonları; İç Hastalıkları, Kadın Hastalıkları ve Doğum, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları, Acil Tıp, Deri ve Zührevi Hastalıkları, Göğüs Hastalıkları, Kardiyoloji ve Seçmeli (Nöroloji/ Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon/Genel Cerrahi dallarından birinde) rotasyonlardan oluşmaktadır.^(2,3)

Klinik rotasyonlar, aile hekimliği uzmanlarının, kendisine kayıtlı bireylere sunacağı tanı, tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerini öğrenmelerinde önemli katkıda bulunmaktadır.⁽³⁾

Birinci basamak sağlık hizmeti, sağlığın teşviki, koruyucu sağlık hizmetleri ile teşhis, tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinin bir arada verildiği, bireylerin hizmete kolayca ulaşabildikleri, düşük maliyetle etkin ve yaygın sağlık hizmeti sunumudur. Ülkemizde 2010 yılından itibaren birinci basamak sağlık hizmetlerinden bireye yönelik koruyucu, tanı, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetleri Aile Sağlığı Merkezleri (ASM) tarafından, topluma yönelik çalışmalar Toplum Sağlığı Merkezleri (TSM) ve bağlı birimlerce yürütülmektedir.⁽⁴⁾

ASM’lerde pratisyen sözleşmeli aile hekimleri ve aile hekimliği uzmanları (AHU), TSM’lerde ise genellikle pratisyen toplum sağlığı hekimleri ve halk sağlığı uzmanları (HSU) görev yapmaktadır.⁽⁴⁾ Sağlık Bakanlığının Personel Dağılım Cetveline göre AHU ve HSU; il sağlık müdürlüklerinde, ilçe sağlık müdürlüklerinde ve toplum sağlığı merkezlerinde birlikte çalışabilmektedirler.⁽⁵⁾

Görüldüğü üzere; birinci basamağa ilişkin hizmetlerin koordineli şekilde verilmesi, aile hekimleri ve HSU’ların uyum içinde çalışmasına bağlıdır. AHU ve HSU birinci basamak sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde birlikte çalışmasına rağmen aile hekimliği ve halk sağlığı uzmanlık eğitimi sürecinde araştırma görevlilerinin, ortak bir çalışma içinde bulunmaları zorunlu değildir.^(1,3) Aile hekimliği ve halk sağlığı uzmanlık

eğitiminde TUK Müfredat Oluşturma ve Standart Belirleme Sistemince, uzmanlık eğitimlerinin Çekirdek Eğitim Müfredatlarında uygun değişiklikler yapılarak, belirlenen bir süre ile karşılıklı olarak zorunlu rotasyon olması, birinci basamakta aksayan yönlerin çözümüne katkıda bulunabilir.

Halk sağlığı ilkelerinin tüm tıp fakültesi öğrencileri tarafından benimsenmesi önerilmekte olduğundan, özellikle kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetlerinin sunulmasında birinci basamakta görev alan aile hekimliği uzmanlarının halk sağlığı ilkelerini benimsemesinde halk sağlığı rotasyonu etkili olabilir.⁽⁶⁾ 2015 WONCA Avrupa Aile Hekimliği Kongresinde yapılan çalıştayda, aile hekimliği uzmanlık eğitimi ile ilgili iki aylık halk sağlığı rotasyonu önerildiği bildirilmiştir.⁽⁷⁾

Aile hekimliği uzmanları, mezuniyetinden sonra sadece aile sağlığı merkezlerinde görev yapmamaktadır. İl, İlçe Sağlık Müdürlüklerinde, TSM'lerde görev alabilmektedir. Buralarda çalıştığı dönemde, AHU, halk sağlığı rotasyonu ile daha verimli bir hizmet verebilir. İl sağlık müdürlüklerinde ve ilçe sağlık müdürlüklerin-

de görev alan AHU'ların; sağlık yönetimi, sağlık mevzuatı, aile sağlığı merkezleri dışındaki birinci basamak sağlık hizmetlerinin organizasyonu, sürveyans sistemi, sağlık eğitimi gibi konularda halk sağlığı rotasyonu kapsamında eğitim alacak olmaları daha kaliteli hizmet sunmalarını sağlayabilir. HSU'lar ise aile hekimliği rotasyonu olarak AHU'ların görev, yetki ve sorumluluklarını yerinde görerek, özellikle sağlık eğitimi ve danışmanlık ve bireyin sağlık yönetimi konularında sahada uyum içinde çalışmalarına katkı sunabilir.

Halk sağlığı ve aile hekimliği uzmanlığı eğitiminin amacı, hizmet verdiği toplumun sağlığını koruma, geliştirme ve iyileştirmeye yönelik bilgi ve beceri kazandırmaktır.^(1,3) Hem halk sağlığı hem de aile hekimliği uzmanlık eğitiminde bu rotasyonların yer alması bu becerilerin kazandırılmasına katkıda bulunabilir. AHU ve HSU'ların hizmet verdikleri toplum aynıdır. Kişiye yönelik ve topluma yönelik hizmetler rotasyon sayesinde ayrı ayrı olarak düşünülmeyp, bütünleşmiş olarak sunulması ve işbirliği artacaktır.

Saygılarımla.

Kaynaklar:

1. Tıpta Uzmanlık Kurulu Müfredat Oluşturma ve Standart Belirleme Sistemi. Halk Sağlığı Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatı. 11 Eylül 2019. Accessed from <https://tuk.saglik.gov.tr/Eklenti/34085/0/halksagligimufreadativ24pdf.pdf>, address on 06/06/2022).
2. Tıpta ve Diş Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Yönetmeliği. 26 Nisan 2014. Accessed from <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=19629&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>, address on 06/06/2022).
3. Tıpta Uzmanlık Kurulu Müfredat Oluşturma ve Standart Belirleme Sistemi. Aile Hekimliği Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatı. 11 Eylül 2019. Accessed from <https://tuk.saglik.gov.tr/Eklenti/34104/0/ailehekimligimufredatv24pdf.pdf>, address on 06/06/2022).
4. T.C. Sağlık Bakanlığı. Birinci Basamak Sağlık Hizmetleri. Accessed from <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/ailehekimligi/birinci-basamak-sa%C4%9F1%C4%B1k-hizmetleri.html>, address on 06/06/2022).
5. T.C. Sağlık Bakanlığı Yönetim Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Personel Dağılım Cetveli. Accessed from <https://yhgm.saglik.gov.tr/TR-42988/personel-dagilim-cetveli-pdc.html>, address on 15/09/2022).
6. Geppert CMA, Arndell CL, Clithero A, Dow-Velarde LA, Eldredge JP, Kalishman S, et al. Reuniting Public Health and Medicine: The University of New Mexico School of Medicine Public Health Certificate. *Am J Prev Med* 2011;41(4S3):214-19. doi:10.1016/j.amepre.2011.06.001.
7. Kara İH, Günvar T, Sunay D, Başak O. Aile Hekimliği Uygulama Eğitimi: Nerede, Ne Kadar, Nasıl ve Ne Zaman? *Konuralp Tıp Dergisi* 2016;8(1):65-71.

Alıntı Kodu: Yılmaz M. ve Ark. Halk Sağlığı ve Aile Hekimliği Uzmanlık Eğitimi Rotasyonları Hakkında Bir Öneri. *Jour Turk Fam Phy* 2023; 14 (1): 49-52. Doi: 10.15511/tjtfp.23.00149.